
CENTRAAL
MUSEUM
UTRECHT

Agnietenstraat 1
Maliëbaan 42

mei 1968

HET
KUNSTWERK
VAN DE
MAAND

Renze Hetteema (geb. 1927) : Johannes de Doper, brons,
1960, 45 cm hoog, inv. nr. 13507

Het is voor een kunstenaar een moeilijke opgave een nieuwe en eigentijdse gestalte te geven aan een onderwerp, dat in de loop van de eeuwen een ontelbaar aantal keren en in alle mogelijke variaties werd uitgevoerd. Bezinning en een eerste vorm geven, de idee laten bezinken, weer proberen, kijken, denken en vormen, hebben de beeldhouwer Renze Hetteema drie jaar bezig gehouden vóór hij kwam tot de definitieve uitvoering van zijn Johannes.

In plaats van een of andere momentopname uit te beelden uit het bewogen leven van de „roepende in de woestijn” of van de „wegbereider” van Christus, waardoor de essentie van het werk gemakkelijk naar het verhalende of anecdotische vlak kon worden verschoven, had de kunstenaar de bedoeling een algemene bijbels-geïnspireerde indruk van de laatste profeet vast te leggen.

Hoewel Hetteema zich uiteraard gebonden voelde aan de eeuwen van traditie in de christelijke kunst, die aan Johannes de Doper als attributen het boek, het lam en de kruisstaf had toebedeeld, heeft hij de uiterlijke verschijning van de figuur vereenvoudigd. Door het weglaten van het lam en het boek, kon hij de compositie van de figuur in een sterkere geslotenheid en grotere eenheid opbouwen. Zo groeide mettertijd onder de handen van de beeldhouwer een dynamische en profetische Johannes, die mede door de behandeling van de vrij grote in elkaar overlopende vlakken, grotere spanningen in zich concentreert. De aanwezigheid van de kruisstaf, het enige attribuut dat Johannes hier kenmerkt, draagt bij tot de beslotenheid van de figuur en tot het accentueren van de vertikale lijn.

Alles bij elkaar genomen doet de kunstenaar traditie en persoonlijke visie harmonisch samengaan in een ongecompliceerd beeld dat trilt van eigen leven, en door zijn eenvoud en geslotenheid de beschouwer confronteert met wat we kunnen noemen een voorbeeld van de nieuwe religieuze kunst van onze tijd.

Het afgebeelde kunstwerk is geëxposeerd in de afdeling „Kunst na 1850”, Maliebaan 42 (Buslijn 3, halte Nachtegaalstraat boek Maliebaan).